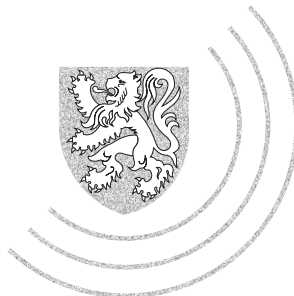

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

1 februari 2002

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van mevrouw Sonja Becq c.s. –

betreffende opvoedingsondersteuning

VERSLAG

**namens de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen
uitgebracht door mevrouw Ria Van Den Heuvel**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : mevrouw Patricia Ceysens.

Vaste leden :

mevrouw Sonja Becq, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen, mevrouw Ingrid van Kessel ;

mevrouw Patricia Ceysens, mevrouw Claudine De Schepper, de heren Jacques Devolder, Koen Helsen ;

mevrouw Niki De Gryze, mevrouw Marijke Dillen, de heer Felix Strackx ;

de heren Guy Swennen, Jan Van Duppen ;

mevrouw Ria Van Den Heuvel ;

de heer Jan Roegiers.

Plaatsvervangers :

mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, mevrouw Veerle Heeren, de heren Luc Martens en Paul Van Malderen ;

de heren Frans De Cock, André Moreau, Cis Schepens, N ;

de heren Wilfried Aers, Julien Librecht, mevrouw Marleen Van den Eynde ;

de heren Patrick Hostekint, Chokri Mahassine ;

mevrouw Ann De Martelaer ;

mevrouw Margriet Hermans.

Zie :

408 (1999-2000)

– Nr. 1 : Voorstel van resolutie

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gelijke Kansen behandelde het voorstel van resolutie betreffende opvoedingsondersteuning op 26 oktober 2000 en 17 januari 2002.

In het kader van de behandeling van dit voorstel van resolutie en het voorstel van decreet houdende de inrichting van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning (Parl. St. VI. Parl. 1999-2000, nr. 282/1) werden hoorzittingen gehouden op 19 en 20 oktober 2000 over opvoedingsondersteuning in het algemeen en de parlementaire voorstellen in het bijzonder (verslag zie *Parl. St. VI. Parl. 2000-01*, nr. 509/1).

1. Inleidende uiteenzetting door mevrouw Sonja Becq, indiener van het voorstel van resolutie

De aanleiding tot dit voorstel van resolutie is meerledig. Enerzijds is er de motie van aanbeveling naar aanleiding van de Maatschappelijke Beleidsnota Bijzondere Jeugdzorg (*Parl. St. VI. Parl. 1998-99*, nr. 1354/2) waarin sterk aangedrongen wordt op opvoedingsondersteuning en de nood aan een geïntegreerde visie. Anderzijds onderkent men de laatste jaren een toenemend aantal vragen rond opvoedingsondersteuning en een toenemende opvoedingsonzekerheid bij ouders. Vroeger waren familie, buurt, sociale netwerken sterker aanwezig en kwamen normen duidelijker naar voren. Vandaar dat opvoeden tegenwoordig niet altijd evident is. Uiteraard hebben de indieners zich ook laten leiden door het Verdrag inzake de Rechten van het Kind dat bepaalt dat de ouders de eerste verantwoordelijken zijn voor de opvoeding van hun kind. Zij bepalen de waarden en de doelen in de opvoeding. De overheid heeft als opdracht de ouders een helpende hand te geven om hen in staat te stellen zich zo goed mogelijk van hun taak te kwijten.

Vanuit het wetenschappelijk onderzoek probeert men invulling te geven aan het begrip opvoedingsondersteuning. Het begrip dekt vele ladingen. Gaat het om preventie of om hulpverlening? Om primaire, secundaire of tertiaire preventie? Voor de indieners van het voorstel van resolutie gaat opvoedingsondersteuning vooral om het versterken van de opvoeders, zgn. empowerment. Verwijzend naar de terminologie van prof. Lieve Vandemeulebroecke zien de indieners opvoedingsondersteuning vooral als een verrijking van de opvoeding en het opvoedingsmilieu. Die inhoud voor opvoe-

dingsondersteuning is het best gekend onder de vorm van informatieverstrekking vanuit allerlei organisaties, of door bekende sprekers. De indieners zien opvoedingsondersteuning ook als pedagogische preventie van problematische opvoedingssituaties (opvoedingsspanning) in het gezin en als pedagogische hulpverlening (bij opvoedingscrisis).

Op het terrein bestaat reeds heel wat aanbod en voortdurend worden nog nieuwe initiatieven ontwikkeld. Er is nood aan een laagdrempelig en kortdurend aanbod, aan inventarisatie, aan een coherent concept en een integrale benadering, met tegelijk ruimte voor experiment dat wetenschappelijk onderbouwd en begeleid wordt, en waar vrijwilligers toch een belangrijke rol kunnen spelen.

De indieners vragen daarom aan de Vlaamse regering om een inventarisatie en evaluatie van het bestaande aanbod. Ze vragen tevens een ruimer kader te creëren voor opvoedingsondersteuning dan het voorstel van decreet. Daarbij moet rekening gehouden worden met een naadloze overgang van primaire, secundaire en tertiaire preventie, het versterken van het sociale weefsel, de ervaring en de knowhow van de reeds actieve actoren op het veld en de coördinatie vanuit eenzelfde visie. Met het oog op evaluatie, inventarisatie, coördinatie en uitwerking is het belangrijk een coördinatiecel uit te bouwen. De indieners denken daarbij niet aan het opzetten van een zware structuur, maar aan het aanduiden van verantwoordelijken in de verschillende departementen. Experimenten moeten verder uitgewerkt worden en wetenschappelijk begeleid. Toelagen en subsidiëring van opvoedkundige activiteiten moeten voortgezet worden. Een ontwikkelingsinstituut moet de veldwerkers ondersteunen. Voor specifieke doelgroepen vragen de indieners een aanvullend aanbod. Ten slotte vragen de indieners financiële ondersteuning voor de lokale coördinatie of een lokaal steunpunt voor de initiatieven die opvoedingsondersteuning aanbieden.

2. Bespreking

Het voorstel van resolutie bevat ongetwijfeld waardevolle elementen, zegt mevrouw Ria Van Den Heuvel, maar het is in zijn totaliteit nogal zwaarwichtig en uitgebreid. Spreker wenst het in deze vorm niet goed te keuren, hoewel het elementen bevat waar ze achter staat. Mevrouw Ria Van Den Heuvel zou het nuttig vinden het decreet van 19 januari 2001 houdende de inrichting van activiteiten inzake opvoedingsondersteuning te evalueren en

de resultaten mee te nemen wanneer opvoedingsondersteuning opnieuw ruimer bekeken wordt.

Ook mevrouw Patricia Ceysens deelt mee dat haar fractie voorliggend voorstel niet zal goedkeuren. Het voorstel is een lovenswaardige poging om de mogelijkheden inzake opvoedingsondersteuning op een rij te zetten. In bepaalde elementen kan spreker zich terugvinden, maar in andere niet. Zaken als primaire, secundaire en tertiaire preventie, naadloze overgang worden onvoldoende uitgewerkt, zijn heel moeilijk te realiseren en kunnen alsdusdanig niet zomaar als opdracht aan de regering meegegeven worden.

Het verbaast spreker enigszins dat in 6° wordt gevraagd de subsidiëring van de ontmoetings- en vormingsfunctie rond opvoedkundige activiteiten van socio-culturele verenigingen voort te zetten. Deze kwestie werd reeds uitgepraat bij de bespreking van het decreet van 19 januari 2001 (zie *Parl. St. VI. Parl. 1999-2000, nr. 282/3*). In het decreet werd er juist voor geopteerd om de subsidiëring om te buigen naar ruimere mogelijkheden voor andere initiatieven buiten de socio-culturele verenigingen.

Wat een evaluatie van het genoemde decreet aangaat, wijst mevrouw Patricia Ceysens erop dat dit reeds voor een deel is gebeurd naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen (zie *Parl. St. VI. Parl. 2001-02, nr. 15/7-I, blz. 59-60*). Mevrouw Adrienne Pieck, afdelingshoofd Welzijnszorg, departement WVC, evalueerde het decreet toen positief : er is inderdaad een verruiming opgetreden, terwijl de activiteiten van socio-culturele verenigingen niet weggevallen zijn. Er zou ook een grotere deskundigheid van de sprekers vast te stellen zijn. Mevrouw Patricia Ceysens heeft zelf ervaren dat het niveau van de sprekers op initiatieven van de socio-culturele verenigingen niet zo hoog is. Vanzelfsprekend is en was het toen nog vroeg voor een evaluatie : het uitvoeringsbesluit bij het decreet is pas vanaf mei 2001 van kracht.

Mevrouw Sonja Becq zegt het advies van de Gezins- en Welzijnsraad (GWR) over opvoedingsondersteuning naast het voorstel te hebben gelegd : is het voorstel volledig genoeg of overdreven volledig ? Zowel in het voorstel als in het advies wordt het graduele werken voorop gesteld : gaande van een versterking van het sociale weefsel, waarbij allen die ermee begaan zijn (Kind en Gezin, CLB's, jeugdverenigingen enzovoort) betrokken worden, tot hulpverlening. Aanvullend op het advies van de GWR vraagt het voorstel van resolutie wetenschappelijke ondersteuning van het bestaande, en inventarisatie en het creëren van een kader

voor een gecoördineerd beleid. Op het terrein leeft immers de vraag naar wetenschappelijke toetsing van experimenten, ook om na te gaan hoe een en ander geïmplementeerd kan worden naar andere groepen, wat allicht te verwezenlijken is binnen de beschikbare budgettaire middelen.

Mevrouw Sonja Becq antwoordt verder dat de CVP-fractie destijds ermee instemde dat de opvoedkundige activiteiten niet beperkt moesten blijven tot de socio-culturele verenigingen en dat het aanbod uitgebreid werd. Alleen vroeg de CVP toen garanties voor kwaliteit en de inbedding van initiatieven in een gemeenschap, met andere woorden geen puur individuele initiatieven.

Willen de vorige sprekers het voorstel amenderen ? Mevrouw Sonja Becq vraagt het voorstel niet op de lange baan te schuiven. Spreker stelt dat met het voorstel resultaat beoogd wordt. Het beoogt een effectieve leidraad om het beleid te toetsen. Iedereen zegt wel dat opvoedingsondersteuning meer is dan gesubsidieerde activiteiten organiseren waarmee men een groot doelpubliek wenst te bereiken, maar iedereen weet dat het veel meer is dan dat.

Mevrouw Riet Van Cleuvenbergen wenst in te gaan op de opmerking van mevrouw Patricia Ceysens over de deskundigheid van de sprekers op activiteiten georganiseerd door socio-culturele verenigingen. Voor KAV bijvoorbeeld is het financieel niet haalbaar om sprekers uit te nodigen die meer zijn dan actieve en gevormde ervaringsdeskundigen. Zelfs personen met een basisvorming terzake (bijvoorbeeld regentaat huishoudkunde) zijn moeilijk te engageren wegens de hoge fiscale druk op bijverdiensten. Bovendien heeft professor Mark Elchardus (VUB) gesteld dat laaggeschoolde en kansarme vrouwen alleen worden bereikt door kleinschalige initiatieven die vaak in de vrouwenbeweging ingebed zijn. Niet hoger opgeleide vrouwen zijn er in eerste instantie niet op uit een hele avond te komen luisteren naar een professor. Overigens hebben veel jonge ouders veeleer nood aan een gesprek over de opvoeding van hun kinderen. Spreker is van oordeel dat men bij de nieuwe vormen van opvoedingsondersteuning het kind niet met het badwater mag weggooien.

Mevrouw Patricia Ceysens repliceert dat het decreet daarom ook blijft openstaan voor die initiatieven. Het decreet had enkel de ambitie het aanbod te verruimen en werk te maken van meer deskundigheid door meer financiële ondersteuning toe te kennen.

Ingaand op de vraag van mevrouw Becq antwoordt mevrouw Ria Van Den Heuvel dat amendering van dit voorstel niet volstaat voor haar. Het lid is wel bereid mee te werken aan een nieuw gemeenschappelijk voorstel. Ook mevrouw Patricia CeySENS wenst het voorstel niet als vertrekbasis te nemen. Uiteraard is opvoedingsondersteuning belangrijk ; spreker verwijst naar het decreet dat zij terzake indiende.

Mevrouw Mieke Vogels, Vlaams minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen, geeft het standpunt van de Vlaamse regering weer. De minister grijpt terug naar het advies van de Gezins- en Welzijnsraad dat stelt dat opvoedingsondersteuning zeer ruim is en een globale maatschappelijke houding moet zijn die uit verschillende initiatieven bestaat. Het reeds genoemde decreet betreft één aspect ; tegelijkertijd wordt werk gemaakt van opvoedingsondersteuning via de preventieve zorgcentra van Kind en Gezin, de centra voor leerlingenbegeleiding enz. In de integrale jeugdhulpverlening komt opvoedingsondersteuning voortdurend ter sprake, waar men geconfronteerd wordt met moeilijke jongeren, met de vraag naar preventie. Ouders moeten gewapend worden. Ook in opvolging van de motie van aanbeveling tot besluit van de maatschappelijke beleidsnota bijzondere jeugdzorg (*Parl. St. Vl. Parl. 1998-1999, nr. 1354/2*) wordt opvoedingsondersteuning meegenomen in de commissie Preventie. In die zin komt het voorstel te vroeg en is het tegelijkertijd te algemeen en te concreet. Het voorstel vraagt bv. financiële stimulanzen voor opvoedingswinkels, maar is dat wel het juiste model ? De minister stelt voor de resultaten van de commissie preventie af te wachten en daarna eventueel aanbevelingen op te stellen. De minister vraagt namens de regering het voorstel niet goed te keuren.

Mevrouw Sonja Becq werpt op dat een voorstel van resolutie altijd te algemeen of te concreet is. Het lid betreurt dat het voorstel niet goedgekeurd zal worden. Zovelen zijn met opvoedingsondersteuning bezig, maar uit gesprekken blijkt dat er geen gemeenschappelijk kader is, geen coördinatiecel. Als het voorstel weggestemd wordt, wil mevrouw Sonja Becq wel werken aan een nieuw voorstel en het thema blijven opvolgen.

3. Stemming

Het voorstel van decreet wordt met 8 stemmen tegen 4 verworpen.

De verslaggever,

De voorzitter,

Ria VAN DEN HEUVEL

Patricia CEYSENS